

مصر، آبادی تاریخی ایران در دل کویر

تور کویر مصر یکی از تورهای محبوب ایرانیان است. تور کویر مصر که به مقصد کویر مرکزی ایران است یکی از تورهایی است که در سالهای اخیر هم توسط ایرانیان و هم توسط گردشگران خارجی که به ایران وارد می شوند بسیار مورد توجه قرار گرفته است. اما پیش از آنکه در تور کویر مصر ثبت نام کنید و با اطلاعات آن را بخوانید ضروری است اطلاعاتی راجع به منطقه کویر مصر و روستاهای مهم و مورد توجه در این بخش داشته باشید.

عکس‌ها: www.spadanabike.ir

مصر دقیقاً کجاست؟

مصر روستایی است با حدود چهل خانوار جمعیت در حاشیه کویر مرکزی در بخش خور و بیابانک شهرستان نائین. خور و بیابانک بر سر راه اصفهان به خراسان قرار دارد. وقتی در جاده نائین به سوی طبس از غرب به شرق پیش می‌رویم با پیمودن حدود ۲۵۰ کیلومتر از نائین و درست پس از پشت سر گذاشتن روستای بزرگ فرخی با حدود ۷۰۰ خانوار و روستای کوچک‌تر نصر آباد و ۱۰ کیلومتر مانده به شهر خور به سمت روستای مصر می‌روید. با ورود به جاده فرعی در سمت چپ و طی مسافت حدود ۴۳ کیلومتر از میان تپه‌ها و حرکت به سوی مناطق میانی کویر مرکزی سه تگین سبز نمایان می‌شود. اولین تگین سبز امیرآباد است؛ مزرعه‌ای آباد با یک چاه پرآب و شیرین که مالکیت آن متعلق به مردم مصر است. در امیرآباد راه دو شاخه می‌شود. شاخه سمت چپ از میان تپه‌ها و ماهورها می‌گذرد و به سمت جندق می‌رود. شاخه سمت راست به سوی مرکز روستای مصر می‌رود. با پیمودن فاصله بسیار اندکی از میان مزارع امیرآباد وارد روستای مصر می‌شوید. تور کویر مصر برای دیدن همین روستا شکل گرفته است. اولین چیزی که برای هر تازه وارد به مصر تعجب‌انگیز است ساختار کوچه‌های این روستای کوچک است. در مصر بر خلاف بسیاری از روستاها و آبادی‌ها و حتی شهرهای ایران که پر از کوچه‌های قدیمی تنگ و پر پیچ و خم است با خیابان‌های وسیعی روبه‌رو می‌شوید که خانه‌ها در اطراف آن قرار دارند و آب شیرین قنات روستا از وسط آن می‌گذرد.

با عبور از داخل روستای مصر و پیمودن حدود چهار کیلومتر از بین مزارع روستای مصر به آخرین تگین سبز حاشیه کویر می‌رسید؛ یعنی آبادی فرحزاد که تنها سه خانوار جمعیت در آن ساکن است. فرحزاد پایان مسیر است.

کویر مرکزی ایران، پدیده‌ای شگفت‌انگیز

مسطح بودن کویر مرکزی ایران از عجایبی است که هر بیننده‌ای را به حیرت می‌اندازد و کسانی که به ویژه مسیر جاده دامغان به جندق را در روز طی کرده‌اند به خوبی به این نکته واقفند.

جندق و بیابانک در دوره ناصری به «قرای سبعة» معروف بودند. این هفت قریه عبارتند از جندق، فرخی، بیاضیه، اردیب، ایراج، و مهرجان. تور کویر مصر با آشنایی با آثار و ابنیه تاریخی این منطقه همراه است. یکی از آثار باستانی و تاریخی قلعه بیاضیه (نارنج قلعه) به سبک دوره ساسانی است. زیر بنای این قلعه حدود هزار متر مربع است داخل قلعه اتاقک‌ها و راهروهای پیچ در پیچ در پنج طبقه دیده می‌شود که در سابق انبار غله بوده است. در کنار دیوار قلعه مسجدی قرار دارد که در قرن هشتم استاد دهنوی آن را مرمت کرده است. همچنین ساختمان مخروطی‌ای به نام هفت برادران و مقبره امامزاده ابراهیم در گرمه در محلی مشهور به قبرستان کشته‌ها قرار دارد که به روایتی گورستان کسانی است که در جنگ علویان و قوای سهراب گبر در این محل کشته شده‌اند. در مهرجان مزار عارف و صوفی بیابانکی شمس‌الدین حاجی محمدشاه از قرن هشتم به جای مانده است.

خور در گویش زرتشتی همان فرشته نگهبان آفتاب است. خور دارای نوزده آبادی است. از ارتفاعات مهم آن کوه کبود، هفت‌چنگ و گودگاه را می‌توان نام برد. به دلیل محصور بودن این منطقه در کویر نمک بسیاری از آداب و رسوم قدیمی در آن محفوظ مانده است. از جمله بزرگداشت آخرین شب ماه اسفند معروف به شب بی‌بی‌هور که اهالی معتقدند در این شب فرشته برکت به خانه آنها فرود می‌آید و بر برکت آنها می‌افزاید. همچنین تا دهه‌های اخیر جشن سده در این ناحیه مرسوم بود و در خور و برخی روستاها با افروختن آتش این روز را جشن می‌گرفتند. تور کویر مصر در فصل بهار (فقط فروردین و اردیبهشت) و پاییز قابل اجرا است. خرداد زمان بسیار گرمی برای برگزاری تور کویر مصر است.